

DECIZII

DECIZIA (UE) 2016/1230 A CONSILIULUI

din 12 iulie 2016

**de stabilire a faptului că Portugalia nu a luat măsuri eficace ca răspuns la Recomandarea Consiliului
din 21 iunie 2013**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 126 alineatul (8),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 126 din tratat, statele membre trebuie să evite deficitele publice excesive.
- (2) Pactul de stabilitate și de creștere are la bază obiectivul unor finanțe publice solide ca mijloc de consolidare a condițiilor propice stabilității prețurilor și unei creșteri susținute și durabile, care să contribuie la crearea de locuri de muncă. Pactul de stabilitate și de creștere include Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului ⁽¹⁾, care a fost adoptat cu scopul de a stimula corectarea rapidă a deficitelor publice generale excesive.
- (3) La 2 decembrie 2009, în conformitate cu articolul 126 alineatul (6) din tratat, Consiliul a decis, la recomandarea Comisiei, că în Portugalia a existat un deficit excesiv și a emis o recomandare de corectare a deficitului excesiv până în 2013 cel târziu, în conformitate cu articolul 126 alineatul (7) din tratat și cu articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 ⁽²⁾. În urma cererii autorităților portugheze de asistență financiară din partea Uniunii, a statelor membre a căror monedă este euro și a Fondului Monetar Internațional (FMI), Consiliul a acordat Portugaliei asistență financiară din partea Uniunii ⁽³⁾. La 17 mai 2011 a fost semnat Memorandumul de înțelegere privind condițiile specifice de politică economică (denumit în continuare „memorandumul de înțelegere”) dintre Comisie și autoritățile din Portugalia. De atunci, Consiliul a emis două recomandări adresate Portugaliei (la 9 octombrie 2012 și la 21 iunie 2013) în temeiul articolului 126 alineatul (7) din tratat, care au prelungit termenul pentru corectarea deficitului excesiv până în 2014 și, respectiv, în 2015. În ambele recomandări, Consiliul a considerat că Portugalia a întreprins acțiuni eficace, însă au apărut evenimente economice negative și neprevăzute, cu consecințe nefavorabile majore pentru finanțele publice.
- (4) În mod specific, pentru a aduce deficitul public global sub valoarea de referință de 3 % din PIB până în 2015 într-o manieră credibilă și durabilă, s-a recomandat Portugaliei: a) să aducă deficitul global la 5,5 % din PIB în 2013, la 4,0 % din PIB în 2014 și la 2,5 % din PIB în 2015, ceea ce ar corespunde unei îmbunătățiri a soldului structural de 0,6 % din PIB în 2013, de 1,4 % din PIB în 2014 și de 0,5 % din PIB în 2015, pe baza versiunii actualizate din mai 2013 a previziunilor serviciilor Comisiei referitoare la perspectivele economice pentru Portugalia; b) să pună în aplicare măsuri în valoare de 3,5 % din PIB pentru a limita deficitul pe 2013 la 5,5 % din PIB, inclusiv măsurile definite în Legea bugetului pe 2013 și măsurile adiționale incluse în bugetul suplimentar, respectiv reducerea costurilor salariale, eficientizarea modului de funcționare a administrației publice, reducerea consumului public și o mai bună utilizare a fondurilor Uniunii; c) să adopte, pe baza revizuirii cheltuielilor publice (PER), măsuri permanente de consolidare în valoare de cel puțin 2,0 % din PIB, pentru a atinge un deficit global de 4,0 % din PIB în 2014, și să urmărească eficientizarea și modernizarea administrației publice, reducerea excedentului de funcții și de entități din întregul sector public, ameliorarea sustenabilității

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997, p. 6).

⁽²⁾ Toate documentele referitoare la procedura de deficit excesiv din Portugalia sunt disponibile la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/portugal_en.htm.

⁽³⁾ Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului din 17 mai 2011 privind acordarea de asistență financiară din partea Uniunii pentru Portugalia (JO L 159, 17.6.2011, p. 88).

sistemului de pensii și realizarea unor economii de costuri prestabilite în cadrul ministerelor de resort individuale; d) să adopte măsurile de consolidare permanente necesare pentru atingerea obiectivului de deficit de 2,5 % din PIB prevăzut pentru 2015. În plus, Portugaliei i s-a recomandat să mențină ritmul reformelor din sectorul gestiunii finanțelor publice prin revizuirea Legii-cadru a bugetului până la sfârșitul anului 2013, pentru a îmbunătăți și mai mult procedurile bugetare și principiile privind gestiunea, răspunderea, transparența și simplificarea bugetare, precum și să își continue eforturile de limitare a datoriilor contingente generate de întreprinderile de stat și de parteneriatele public-privat.

- (5) Versiunea actualizată din mai 2013 a previziunilor serviciilor Comisiei referitoare la perspectivele economice pentru Portugalia, care au stat la baza Recomandării Consiliului din 21 iunie 2013, au estimat că economia portugheză se va contracta cu 2,3 % în 2013, urmând să crească cu 0,6 % și, respectiv, cu 1,5 % în următorii doi ani. Creșterea PIB-ului nominal a fost estimată la - 0,6 % și la 1,8 % în 2013 și, respectiv, 2014, și la 2,7 % în anul următor.
- (6) În Recomandarea sa din 21 iunie 2013, Consiliul a stabilit termenul de 1 octombrie 2013 pentru realizarea unor acțiuni eficace în conformitate cu articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97. În conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 472/2013, Portugalia a fost scutită de obligația unei raportări separate în cadrul procedurii de deficit excesiv, transmițând în schimb rapoarte în cadrul programului de ajustare macroeconomică.
- (7) Riscurile nerespectării Recomandării Consiliului din 21 iunie 2013 au fost evidențiate în evaluările ulterioare. În iulie 2015, Consiliul, pe baza evaluării sale a programului de stabilitate pentru 2015, prima după ieșirea din programul de ajustare economică, a concluzionat că exista un risc ca Portugalia să nu respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. De asemenea, avizul Comisiei privind proiectul de plan de buget al Portugaliei pentru anul 2015 a concluzionat că Portugalia era expusă riscului de a nu respecta normele Pactului de stabilitate și de creștere. În special, Comisia a indicat că există riscul ca deficitul excesiv pentru 2015 să nu fie corectat la timp. În plus, Comisia a subliniat, de asemenea, că efortul structural este mai redus decât cel menționat în recomandare, ceea ce indică necesitatea unor măsuri suplimentare de consolidare structurală pentru 2015, care să sprijine o corecție credibilă și sustenabilă a deficitului excesiv.
- (8) O nouă evaluare a măsurilor luate de Portugalia pentru corectarea deficitului excesiv până în 2015 ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 21 iunie 2013 conduce la următoarele concluzii:
 - după notificarea privind deficitul public general pentru 2015 și validarea sa de către Comisie (Eurostat), deficitul pentru 2015 a atins 4,4 % din PIB, peste valoarea de referință prevăzută în tratat, de 3,0 % din PIB. Diferența față de valoarea de referință s-a datorat în mare măsură unei măsuri de sprijinire a sectorului financiar în contextul rezoluției privind Banif (Banco Internacional do Funchal, S.A.) de la sfârșitul anului 2015, care a avut un impact negativ de 1,4 % din PIB asupra deficitului public. Luând în considerare acest element, împreună cu elementele de venit excepționale, deficitul excluzând măsurile cu caracter excepțional ar fi fost în continuare peste valoarea de referință prevăzută în tratat;
 - îmbunătățirea cumulativă a soldului structural pentru perioada 2013-2015 este estimată a fi de 1,1 % din PIB, semnificativ mai redusă decât cea de 2,5 % din PIB, recomandată de Consiliu. Dacă se ajustează pentru a ține seama de efectele creșterii potențiale revizuite a producției și de veniturile excepționale sau de nerealizarea volumului programat de venituri în comparație cu scenariul de referință care a stat la baza recomandării, îmbunătățirea cumulativă se reduce substanțial, la - 0,1 % din PIB;
 - valoarea măsurilor puse în aplicare până în iunie 2014 a fost conformă cu obiectivele cuprinse în programul de ajustare macroeconomică. Ulterior, valoarea măsurilor permanente de consolidare care să susțină obiectivele bugetare pentru 2014 s-a redus semnificativ în timp, de la 2,3 % din PIB, cum era planificat în bugetul pe anul 2014, la aproximativ 1,5 % din PIB în previziunile care au stat la baza bugetului pe 2015. Astfel, valoarea măsurilor adoptate nu ajunge în mod clar la cea recomandată, reprezentată de măsuri suplimentare în valoare de minimum 2,0 % din PIB pentru 2014. Pentru 2015, valoarea măsurilor permanente de consolidare fiscală a fost redusă și mai mult, până la circa 0,6 % din PIB în cadrul bugetului pe 2015, în vreme ce obiectivul global era de 2,7 % din PIB. Astfel, măsurile de consolidare structurală planificate au fost insuficiente pentru a se putea atinge ținta de deficit recomandată pentru 2015, de 2,5 % din PIB. Deficitul înregistrat pentru 2015 a confirmat faptul că măsurile planificate au fost insuficiente;
 - în ansamblu, din iunie 2014, îmbunătățirea deficitului global a fost determinată de redresarea economică și de cheltuielile reduse cu dobânzile, într-un mediu cu dobânzi mici. Câștigurile excepționale nu au fost utilizate pentru a accelera reducerea deficitului, iar volumul măsurilor de consolidare structurală nu a fost redus suficient pentru a se atinge obiectivele;
 - datoria publică brută globală s-a stabilizat în mare măsură de la Recomandarea Consiliului din 21 iunie 2013, ajungând la 129,2 % din PIB la sfârșitul anului 2013, la 130,2 % din PIB în 2014 și la 129,0 % din PIB în 2015, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016;

- reformele fiscal-structurale au înregistrat progrese în majoritatea domeniilor, deși într-un ritm diferențiat. Legea-cadru a bugetului a fost revizuită și consolidată și se prevede că va intra pe deplin în vigoare în septembrie 2018. Au fost depuse eforturi considerabile pentru a combate fraudă și evaziunea fiscală și pentru a reforma administrația fiscală. Sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii s-a îmbunătățit în ultimii ani, dar există în continuare provocări pe termen scurt și mediu. Reforma sistemului de asistență medicală, cu scopul de a asigura sustenabilitatea serviciului național de sănătate (NHS) progresează în ritm corespunzător. În ultimii ani au fost puse în aplicare reforme ale administrației publice menite să îmbunătățească gestiunea bugetară la nivel local și regional, precum și reforme ale parteneriatele public-privat (PPP) și ale întreprinderilor deținute de stat (SOE), în special pe parcursul programului de ajustare economică.
- (9) Aceste considerații conduc la concluzia că răspunsul Portugaliei la Recomandarea Consiliului din 21 iunie 2013 a fost insuficient. Portugalia nu a pus capăt deficitului său excesiv până în 2015. Efortul fiscal este cu mult inferior celui recomandat de Consiliu,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Portugalia nu a întreprins acțiuni eficace ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 21 iunie 2013.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Portugheze.

Adoptată la Bruxelles, 12 iulie 2016.

Pentru Consiliu
Președintele
P. KAŽIMÍR